

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-2-068
Karar Sayısı : **24-52/1150-496**
Karar Tarihi : 05.12.2024

(Devralma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Cengiz ÇOLAK
Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Osman Tan ÇATALCALI, Dilan FİDANER, Burcu AYKOL

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Shell Eastern Trading (Pte) Ltd
Temsilcisi: İsmail ÖZGÜN
Ebulula Mardin Cad. Gül Sok. No:2 Maya Park Tower 2, Akatlar
Beşiktaş/İstanbul

- D. DOSYA KONUSU: Pavilion Energy Pte Ltd.nin ihraç edilmiş sermayesinin ve menkul kıymetlerinin tamamının Shell Eastern Trading (Pte) Ltd tarafından devralınması işlemi.**
- E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 08.10.2024 tarih ve 57327 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 25.11.2024 tarihli ve 59388 sayılı yazı ile giderilen bildirim üzerine düzenlenen 29.11.2024 tarih ve 2024-2-068/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- Başvuruda; Pavilion Energy Pte Ltd.nin (PAVILION) ihraç edilmiş sermayesinin ve menkul kıymetlerinin tamamının Shell Eastern Trading (Pte) Ltd. (SHELL EASTERN) tarafından devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 7. maddesi kapsamında izin verilmesi talep edilmektedir.
- Bildirim konusu işlemin temelini, taraflar arasında 18.06.2024 tarihinde imzalanan "*Alım Satım Anlaşması*" oluşturmaktadır. Söz konusu anlaşmaya göre PAVILION'un tedavüldeki sermayesinin tamamı ve ilave menkul kıymetleri Shell Grubu'nun ana şirketi Shell Plc (SHELL) tarafından devralınacaktır. Böylelikle mevcut durumda Temasek Holdings (Private) Limited'in dolaylı olarak kontrol ettiği Carne Investments Pte. Ltd.nin (CARNE) hisselerinin tamamına sahip olduğu PAVILION, SHELL EASTERN'in ve nihayetinde SHELL'in tek kontrolüne geçecektir.
- İncelenen işlemle birlikte PAVILION'un kontrolünde kalıcı bir değişiklik meydana geleceğinden, bildirim konu işlemin 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi uyarınca 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır. Bildirim konu devralmanın taraflarının cirolarına bakıldığında 2010/4

sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin ilk fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan ciro eşiklerinin aşıldığı, dolayısıyla işlemin izne tabi bir işlem olduğu tespit edilmiştir.¹

- (7) Tarafların Türkiye'deki faaliyet alanları incelendiğinde, devre konu teşebbüs olan PAVILION, Pavilion Energy Trading & Supply Pte. Ltd. ünvanlı iştiraki aracılığıyla toptan doğal gaz (sadece LNG) tedariki ile yeniden gazlaştırma terminalindeki nakliye ve operasyonel yan faaliyetleri yürüttüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca başvuruda, PAVILION'un Türkiye'de bulunan gaz borsalarına veya tüccara LNG satışı gerçekleştirdiği ve her ne kadar Enerji Piyasaları Denetleme Kurulu (EPDK) tarafından bu satışlar nihai müşterilere yapılan satış olarak kabul edilse de nihai müşterilere herhangi bir satışının bulunmadığı ifade edilmektedir.
- (8) Devralan konumundaki Shell Grubu bünyesinde faaliyet gösteren SHELL EASTERN'in ise Türkiye'de herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Shell Grubu'nun ana teşebbüsü konumundaki SHELL'in Türkiye'de akaryakıt ve madeni yağ dağıtımı, elektrik ticareti, petrokimya tedariki ve uçak yakıt dağıtımı alanlarında faaliyet gösterdiği bilinmektedir. Bununla birlikte, Shell Grubu Türkiye'ye Shell International Trading Middle East Limited (SHELL INTERNATIONAL) aracılığı ile LNG tedarik etmekte, Shell Enerji AŞ (SHELL ENERJİ) aracılığıyla ise LNG ithalatı ve satışı faaliyetini gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda SHELL tarafından SHELL INTERNATIONAL'ın satışlarının büyük çoğunluğunun Boru Hatları İle Petrol Taşıma AŞ'ye gerçekleştirdiği; ayrıca, (.....) ifade edilmektedir.
- (9) Petrol sahalarından veya doğal gaz yataklarından çıkan doğal gaz bir arıtma tesisinde işlendikten ve saflaştırıldıktan sonra boru hatları aracılığıyla gaz formunda veya LNG olarak sıvı formda tedarik edilebilmektedir. LNG olarak tedarik edildiği durumda, doğal gaz sıvılaştırma tesisinde sıvı forma dönüştürüldükten sonra LNG tankerlerinde taşınmakta ve daha sonra alıcı terminalde yeniden gazlaştırılmaktadır. LNG, yeniden gazlaştırıldıktan sonra, boru hattı şebekesinde taşınarak "*borulanmış doğal gaz*" ile karıştırılıp nihai müşterilere tedarik edilmektedir. Bu kapsamda, başvuruda yeniden gazlaştırıldıktan sonra LNG ile diğer kaynaklardan gelen doğal gaz arasında herhangi bir ayırım bulunmadığı vurgulanmaktadır.
- (10) Geçmiş tarihli Kurul kararlarında² ilgili ürün pazarının "*doğal gaz toptan satışı pazarı*" şeklinde daha geniş tanımlandığı örnekler mevcut olmakla birlikte bazı Kurul kararlarında³ LNG ve PNG⁴ satışları için ürün bazında pazar tanımı yapıldığı görülmektedir. Shell Grubu, Türkiye'ye SHELL INTERNATIONAL aracılığı ile LNG tedarik etmekte ve SHELL ENERJİ aracılığıyla ise LNG ithalatı ve satışı⁵ faaliyetini gerçekleştirmektedir. PAVILION'un ise Türkiye'de yalnızca doğal gaz (sadece LNG)

¹ Ayrıca, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 8. maddesinin altıncı fıkrasında "*Üç yıllık dönem içinde, aynı kişiler ya da taraflar arasında veya aynı ilgili ürün pazarında aynı teşebbüs tarafından, bu maddenin ikinci fıkrası anlamında gerçekleştirilen iki ya da daha fazla işlem, bu Tebliğin 7 nci maddesinde yer alan ciroların hesaplanması bakımından tek bir işlem olarak değerlendirilir.*" hükmü yer almaktadır. Başvuruda, Kurulun 18.07.2024 tarihli ve 24-30/710-298 sayılı kararıyla SHELL tarafından sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) yeniden gazlaştırma terminali işleten Dragon LNG Group Limited'in ortak kontrolünün devralındığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda bildirilen devralma işleminin yapılacağı pazarda SHELL tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen devralma işleminin ciro hesaplanması bakımından tek bir işlem olarak değerlendirilmesi mümkündür. Ancak devre konu işlemin hâlihazırda ciro eşiklerini aşması sebebiyle 2024 yılında gerçekleştirilen söz konusu devralma işlemi ciro hesabında dikkate alınmamıştır.

² 03.05.2007 tarihli ve 07-37/382-143 sayılı Kurul kararı.

³ 20.02.2018 tarihli ve 18-06/91-46 sayılı ve 27.08.2018 tarihli ve 18-29/482-234 sayılı Kurul kararları.

⁴ Pipeline natural gas (PNG) boru hatlarıyla taşınan doğal gaz için kullanılmaktadır.

⁵ SHELL tarafından, 2022 yılına kadar nihai müşterilere doğal gaz satışı yapıldığı, ancak SHELL'in 2022 yılından itibaren nihai müşterilere herhangi bir satışının olmadığı, yalnızca grup içi satış yoluyla madeni yağ fabrikası olarak faaliyet gösteren SHELL&TURCAS'a doğal gaz tedarik ettiği ifade edilmiştir.

ithalatı alanında faaliyet gösterdiği belirtilmiştir. Bu çerçevede, mevcut dosya konusu işlem bakımından sonucu etkilemeyeceğinden ilgili pazar tanımlanmasına ihtiyaç duyulmamakla birlikte, etkilenen pazar bakımından PAVILION'un ve SHELL'in faaliyetleri dikkate alındığında "LNG tedariki" pazarında yatay örtüşme bulunduğu görülmektedir.

- (11) Tarafların "LNG tedariki" pazarında satış miktarları ve pazar paylarına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir⁶.

Tablo-1: İşlem Taraflarının Toptan LNG Tedariki Pazarında Satış Miktarı Bakımından Pazar Payları

İşlem Tarafları	2021		2022		2023	
	Satış Miktarı (MTPA ⁷)	Pazar Payı (%)	Satış Miktarı (MTPA)	Pazar Payı (%)	Satış Miktarı (MTPA)	Pazar Payı (%)
SHELL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PAVILION	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (12) Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, bildirilen işlem sonrasında (birleşik) teşebbüsün "LNG tedariki" pazarında satış miktarı bakımından toplam pazar paylarının %(.....) civarında olacağı tahmin edilmektedir. Buna ilaveten, "LNG tedariki" pazarında faaliyet gösteren ve %5'ten fazla pazar payına sahip olan teşebbüslerin pazar paylarının yer aldığı tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo-2: LNG Tedariki Pazarında Satış Miktarı Bazında %5 ve Üzeri Paya Sahip Teşebbüsler

Teşebbüsler	Pazar Payı (%)		
	2021	2022	2023
Sonatrach Petroleum Corporation	(.....)	(.....)	(.....)
Nigeria LNG Limited	(.....)	(.....)	(.....)
Total Energies Turkey Pazarlama AŞ	(.....)	(.....)	(.....)
BP Petrolleri AŞ	(.....)	(.....)	(.....)
Cheniere Energy, Inc.	(.....)	(.....)	(.....)
Eni S.p.A.	(.....)	(.....)	(.....)
Gazprom International Limited	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (13) Yukarıdaki tabloda yer verildiği üzere, 2021,2022 ve 2023 yıllarında "LNG tedariki" pazarında %5 ve üzeri paya sahip dört ya da beş oyuncu bulunmaktadır. Ayrıca, 2023 yılı itibarıyla söz konusu pazarda %(.....)'luk pazar payıyla Sonatrach Petroleum Corporation'ın pazar lideri olduğu anlaşılmaktadır.
- (14) Bildirilen işlem neticesinde işlem taraflarının "LNG tedariki" pazarındaki paylarının rekabet endişesi oluşturmayacak derecede düşük seviyede olması, devre konu PAVILION'un Türkiye'deki payının %(.....)'in altında olması ve LNG tedariki pazarında %5'in üzerinde pazar payına sahip oyuncuların bulunduğu hususu dikkate alındığında, söz konusu işlemin rekabeti önemli ölçüde azaltacak bir yoğunlaşma meydana getirmeyeceği sonucuna varılmaktadır.
- (15) Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında, anılan işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde başta hâkim durumun yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir nitelik taşımadığı değerlendirilmektedir.

⁶ Bildirim Formu'nda etkilenen pazarın büyüklüğünün satış değeri bakımından hesaplanamayacağı belirtilmiştir. Ayrıca SHELL tarafından gönderilen cevabi yazıda, "LNG tedariki" pazarının özellikleri nedeniyle güvenilir bir verinin bulunmadığı ve satış değerine dayalı pazar paylarının sağlıklı bir şekilde sağlanamayacağı ifade edilmiştir.

⁷ MTPA (million tonnes per annum) yıllık milyon ton anlamına gelmektedir.

H.SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.